

Een projectplan (of faseplan) is een afspraak met de projectmanager over wat hij gaat opleveren, met welke kwaliteitseisen, wanneer en tegen welke kosten. Een goed projectplan is geschikt:

- om commitment van de gebruiker(s) te verzekeren (willen zij de resultaten gebruiken voor het doel waarvoor ze gemaakt worden, en waar nodig bijdragen aan de ontwikkeling ervan?);
- om commitment van de leverancier(s) te verzekeren (willen zij deze resultaten tegen deze voorwaarden leveren?);
- als maatstaf om tijdens de uitvoering de voortgang aan af te meten;
- om de businesscase te onderbouwen (kunnen we met deze resultaten de baten realiseren?);
- en als referentiepunt om de impact van wijzigingsvoorstellen te beoordelen.

Toets een plan met onderstaande vragen. Beoordeel zelf welke vragen voor een specifiek project relevant zijn.

1. Randvoorwaarden	☐ Is duidelijk welke randvoorwaarden noodzakelijk zijn voor realisatie van het plan en ben je als opdrachtgever in staat deze randvoorwaarden te vervullen?
2. Aannamen	☐ Is het duidelijk op welke aannames (bijvoorbeeld gehanteerde uurtarieven of aantal weken vorstverlet) het plan gebaseerd is en zijn deze realistisch?
3. Producten	<ul style="list-style-type: none">☐ Wat is er klaar als het klaar is: is het op te leveren eindresultaat van het project eenduidig beschreven als product (<i>deliverable</i>)?☐ Zijn tussenresultaten beschreven als producten?☐ Is de onderverdeling in tussenproducten fijnmazig genoeg om de voortgang betrouwbaar te kunnen vergelijken met de planning (iedere product-oplevering is een objectief meetpunt)?☐ Zijn productbeschrijvingen in voldoende mate uitgewerkt zodat belanghebbenden zich hieraan kunnen committeren?☐ Is van producten duidelijk wie de eigenaar wordt en wie ze gaan beheren/gebruiken?☐ Zijn deze belanghebbenden gecommiteerd om de producten in beheer c.q. gebruik te nemen?☐ Zijn de benodigde leveranciers gecommiteerd aan de levering van de beschreven producten?
4. Raakvlakken en afhankelijkheden	<ul style="list-style-type: none">☐ Wanneer er 'raakvlakken met andere projecten' worden benoemd: is het duidelijk of ons project afhankelijk is van een ander project (dat betekent een voortgangsrisico) of dat een ander project afhankelijk is van ons project (dat betekent extra tijdsdruk of kwaliteitseisen)?☐ Is het bij 'afhankelijkheden' duidelijk of het gaat om resourceafhankelijkheden (ons project heeft dezelfde resources nodig als een ander project) of productafhankelijkheden (ons project kan pas verder als een ander project een bepaald product heeft geleverd)?☐ Zijn alle externe afhankelijkheden benoemd? Pas op: als we X nodig hebben en niet zelf realiseren, dan kan dit in een plan verstopt zitten in verschillende paragrafen, zoals:<ul style="list-style-type: none">○ 'Uitgangspunten' (bijvoorbeeld het uitgangspunt dat X aanwezig is);○ 'Randvoorwaarden' (bijvoorbeeld de randvoorwaarde dat X aanwezig is);○ 'Aannames' (bijvoorbeeld de aanname dat X aanwezig is);○ 'Raakvlakken' (bijvoorbeeld een raakvlak met een project dat X moet opleveren);○ 'Out of scope' (bijvoorbeeld: het leveren van X is out of scope).In elk van deze gevallen kan X een factor zijn die thuishoort in het overzicht van externe afhankelijkheden.☐ Is het duidelijk welke delen van ons project afhankelijk zijn van deze externe factoren?☐ Bij afhankelijkheden van een resultaat van derden waarvoor we niet zelf verantwoordelijk zijn: is het duidelijk wie het gaat leveren en wanneer het uiterlijk beschikbaar moet zijn?

Checklist Projectplan

Check hiermee of een projectplan volledig, duidelijk en goed onderbouwd is

Lees voor een toelichting: 'Projectmanagement voor Opdrachtgevers' (5e druk), Michiel van der Molen (Van Haren Publishing 2013).

5. Planning	<ul style="list-style-type: none">☐ Is de planning consistent met de verzameling producten, dat wil zeggen: zijn alle mijlpalen en activiteiten verbonden met één van de producten, zodat voortgangsmeting onderbouwd kan worden met de realisatie van aantoonbare resultaten?☐ Bevat de planning voldoende <i>slack</i> (uitlooptijd)?☐ Is er voldoende tijd gepland om eventueel afgekeurde producten te herstellen?☐ Is duidelijk welke mensen en middelen de organisatie beschikbaar moet maken en wanneer?☐ Is de planning onafhankelijk getoetst?☐ Zijn de benodigde leveranciers gecommiteerd aan de planning?
6. Begroting	<ul style="list-style-type: none">☐ Is de begroting consistent met de verzameling producten, dat wil zeggen: zijn alle begrotingsitems verbonden met één van de producten en zijn alle producten in de begroting opgenomen? De enige uitzondering zijn 'overheadposten' voor zaken als projectmanagement, projectondersteuning en faciliteiten: die staan wel in de begroting, maar hoeven niet aan producten verbonden te zijn.☐ Is er een realistische post onvoorzien?☐ Is er een wijzigingsbudget?☐ Is de begroting onafhankelijk getoetst?☐ Zijn leveranciers gecommiteerd aan de begroting middels prijsafspraken of offertes? Of moet er nog werk aanbesteed worden?
7. Kwaliteit en kwaliteitscontrole	<ul style="list-style-type: none">☐ Is het duidelijk welke kwaliteitsstandaards van toepassing zijn?☐ Zijn de kwaliteitseisen meetbaar en aan de producten gekoppeld?☐ Zijn er kwaliteitscontroles gepland en is duidelijk wie deze uitvoert?
8. Bij een projectplan: managementfasen	<ul style="list-style-type: none">☐ Is er een indeling in managementfasen?☐ Zijn de faseovergangen gepland op momenten dat de stuurgroep relevante voortgangsbesluiten wil nemen?☐ Zijn de faseovergangen gekoppeld aan de oplevering van (tussen)producten, waardoor de stuurgroep juist op die momenten een betrouwbaar beeld van de voortgang kan krijgen?
9. Alarmgrenzen (toleranties)	<ul style="list-style-type: none">☐ Is het duidelijk wat het mandaat van de projectmanager is en in welke gevallen hij direct alarm moet slaan?☐ Zijn deze alarmgrenzen afgestemd op de businesscase en de risico's?
10. Samenhang met de businesscase	<ul style="list-style-type: none">☐ Maken de beschreven producten het mogelijk de beoogde baten uit de businesscase te realiseren?☐ Zijn de begroting en de planning in overeenstemming met de actuele versie van de businesscase?